

er velordnet og Synspunkterne klare. Med stor Overlegenhed er alle ligegyldige Enkeltheder skaaret bort, medens de virkelig betydningsfulde Linjer trækkes skarpt op. Første Bind skildrer Menneskets Kamp med Naturen, de forskellige Oldtidsfund og Landets Historie i Middelalderen. Derefter følger et Bind, helliget Skabelsen af Stormagten Sverige-Finland c. 1523—1700. 3. Bind indeholder en Redegørelse for det svenske Riges Opløsning i Løbet af det 18. Aarhundrede, sluttende med Tabet af Finland i 1809, og derefter tegnes i 4. Bind Finlands Skæbne under russisk Herredømme, Revolutionen og den finske Uafhængighedskrig.

Selv om Hovedvægten i alle 4 Bind er lagt paa Skildringen af den politiske Historie, er der dog indrømmet de aandelige Bevægelser, navnlig paa Litteraturens og Kunstens Omraade, en ikke ringe Plads, ligesom der findes ret udførlige Afsnit om den sociale og økonomiske Udvikling. Men netop den Omstændighed, at det er den samme Forfatter, der har maattet sætte sig ind i alle disse forskellige Sider af Samfundslivet, har virket til gensidig Befrugtning af de enkelte Afsnit og har endvidere haft til Følge, at Værket virker med et for den Slags store Arbejder ganske enestaaende Præg af Sluttethed og Kraft.

Med hele Rektor Hornborgs politiske og kulturelle Indstilling er det ganske naturligt, at han udførligt dvæler ved de Punkter af Landets Historie, der er fælles med det skandinaviske Norden, navnlig Sverige, og endvidere altid med Glæde kraftigt understreger, hvor det svensk-talende Element har udført en for hele Riget vigtig Mission. Karakteristisk er i saa Tilfælde Redegørelsen for Nationalitetskampen under Russerne, hvor det svensk-talende Element var Saltet i den finske Modbevægelse og endvidere Frihedskampen, hvor det lille svenske Mindretal indtog en fremtrædende Plads i de frivilliges Rækker. I denne Forbindelse er der endvidere Grund til at gøre opmærksom paa en stor polemisk Artikel, som Rektor Hornborg har skrevet i Tidsskriftet *Nya Argus*, Hefte 7—8, 1935, hvori han tager et Par af de Teorier om Finlands Stilling under Svensketiden op til Behandling, som i den senere Tid har fundet Udtryk i flere Arbejder fra finsk Side, og som i tilspidset Form er blevet draget ind i og benyttet i den staaende Sprogkamp. Artiklen bærer Titlen: *Historia och historieuppfattning.* *Harald Jørgensen.*

Udgivelsen af *Finlands medeltidsurkunder* nærmer sig Afslutningen. Det finske Diplomatarium udgives for Statsarkivet i Helsingfors af dettes forhenværende Chef, Reinhold Hausen, som

i mere end to Menneskealdrer har syslet dels med Forarbejderne, dels med selve Udgivelsen, som begyndte 1910. Ordet »urkunder« tages i vid Mening; i Værket medtages ikke blot Diplomer og Breve, men ogsaa Indskrifter paa Gravsten og Kirkeklokker, ja endog Krønikeuddrag. Kun i Regest meddeles til Gengæld saadanne Diplomer, som er let tilgængelige i andre moderne Kildeudgaver; selv de fuldstændigt medtagne gengives i øvrigt langtfra altid efter Originalen. De to sidst udkomne Dele (VI, 1930 og VII, 1933) omfatter Aarene 1496—1508 og 1509—18. For danske Forskere rummer begge de svære Kvantbind adskilligt af Interesse, ogsaa ud over det tidligere trykte, saaledes om Kong Hans' diplomatiske Forbindelser med Rusland (herom bl. a. russiske Krønikeuddrag med vedføjet svensk Oversættelse), om Kaperuvæsenet i Østersøen, om Mette Iversdatter Dyre, den jyske Herremandsdatter, hvem en eventyrlig Skæbne forbandt først med Knut Alvsson, senere med Svante Sture. Af adelshistorisk Stof vil man i øvrigt naturligvis finde en Del om Slægten Thott, men ogsaa Oplysninger f. Eks. om Slægten Hogenskilds svenske eller Slægten Frilles finske Gren. Registret, paa hvilket det navnlig for danske Brugere i saa høj Grad kommer an, er desværre langtfra udadledigt. Person- og Stedregister og et (mærkelig karrigt) Sagregister er slaaet sammen, Adelspersonerne er ikke saa vidt muligt samlet under Slægtsnavnene, og endelig vrimler det med Inkonsekvenser; f. Eks. staar den danske Herold Mester David, som hos Bricka kaldes David Kock, i Bind VI opført med samtlige Sidehenvisninger baade under David og Cochran, i Bind VII kun under David med Henvisning under (von) Koran!

Henry Bruun.

Det Udvalg af »*Babylonske og Assyriske Kongers Historiske Indskrifter (ca. 2800—500 f. Kr.)*«, som O. E. Ravn har oversat med Indledning og forbindende Tekst for »Selskabet til Historiske Kildeskrifters Oversættelse«, har i flere Henseender Interesse, ogsaa for de Historikere, der ikke beskæftiger sig direkte med den gamle Orients Fortid. Dette hænger sammen med, at der i denne Udgave for første Gang paa nordisk Grund er gjort Rede for dette Kildematerials ejendommelige Karakter, saaledes som den er blevet klarlagt gennem den amerikanske Forsker A. T. E. Olmsteads indgaaende Studier. Den orientalske antike Historie har hidtil været anset for ualmindelig vel underbygget, fordi den til Grundlag havde Kongernes samtidige Ind-